

<http://physicsweb.org/article/news/8/6/3>

2004/06/04

ورود نانولامپ‌ها

لامپ‌ها ی روشنایی، از 125 سال پیش که تامس ادیسن [1] اختراع شان کرد تا کنون خیلی تغییر نکرده اند. اما گروهی از فیزیک‌پیشه‌ها ی چینی لامپ‌ی ساخته اند که در آن به جای رشته‌ی سنتی ی تنگستن از نانولوله‌ی کربنی استفاده می‌شود. این طرح - جدید چندین مزیت بر لامپ‌ها ی سنتی دارد و شاید طی - کمتر از پنج سال تجارتی شود [2].

جین کوان وی [3] و هم‌کاران ش از دانش‌گاه تُسینگ‌هوا [4]، و بینگ‌کینگ وی [5] از دانش‌گاه ایالتی ی لویزیانا [6]، ابتدا با روش نشاندن بابخار شیمیایی نانولوله‌ها ی بسیار خالص ساختند. سپس کلاف‌های نانولوله‌ی حاصل را در الکل خیسانند و این ساختارها را با تبخیر الکل به شکل رشته‌ها ی دراز درآوردند. سرانجام، به جای رشته‌ی تنگستن یک لامپ 40 واتی رشته‌ای از جنس نانولوله گذاشتند و لامپ را مسدود کردند و درون آن را خلیه کردند.

آن‌ها دریافتند رشته‌ها ی نانولوله‌ای در طول شان نور می‌گسیلنند و آستانه‌ی ولتاژ شان برا ی گسیل - نور کمتر از کمیت متناظر برا ی رشته‌ها ی تنگستن است: 3 تا 5 ولت در مقایسه با 6 ولت برا ی رشته‌ی تنگستن. از آن مهم‌تر، در ولتاژ یکسان رشته‌ها ی نانولوله‌ای نور بیشتری می‌گسیلنند تا رشته‌ها ی تنگستن. نور گسیلیده ترکیب‌ی از تابش - جسم‌سیاه و الکترولومینسان است.

وی و هم‌کاران ش با شکفتی دریافتند مقاومت رشته‌ها ی نانولوله‌ای با افزایش دما تا 1750 کلوین تغییر نمی‌کند، برخلاف رشته‌ها ی تنگستن. این یعنی با نانولوله‌ها می‌شود مقاومت‌ها ی دقیق‌ی ساخت که در دماها ی زیاد هم کار می‌کنند. به علاوه دریافتند این لامپ‌ها می‌توانند با ولتاژ 25 ولت به مدت بیش از 360 ساعت به طور پی‌وسته کار کنند، و حتا پس از 5000 بار خاموش و روشن کردن هم هنوز کار می‌کنند.

بینگ کینگ به فیزیکس وب [7] گفت: ”در این زمینه کار - بیشتری لازم است، اما فکر می‌کنم این لامپ‌ها بین - سه تا پنج سال - دیگر به بازار می‌آیند.“

- [1] Thomas Edison
- [2] Applied Physics Letters **84** 4869
- [3] Jinquan Wei
- [4] Tsinghua University
- [5] Bingqing Wei
- [6] Louisiana State University
- [7] PhysicsWeb